

MUSTAQIL TA'LIMNI TASHKIL ETISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING IMKONIYATLARI

Qanatov Samad Xudoynazar o'g'li

*Osiyo xalqaro universiteti magistranti Pedagogika va psixologiya yo'nalishi MM7-
PP-23-guruh*

Annotatsiya: *Insoniyat tarixida amalga oshirilgan har qanday buyuk hodisalar zamirida bevosita ilm-fan, texnika va ishlab chiqarish texnologiyasi bilan uyg'unligi mujassamdir. Bunda aniq fanlarning tutgan o'rni beqiyos bo'lib, oliy o'quv yurtida tahsil olish jarayonida mustaqil ta'limdan samarali foydalanish fanlarni chuqur o'rganishda muhim jarayon hisoblanadi. O'qituvchi talabalarga aniq fanlarni o'rgatish jarayonida o'z faoliyati davomida orttirgan pedagogik tajribasi hamda talabalarning olgan bilimi, ko'nikma va malakalari aynan ularning barkamol shaxs bo'lib yetishishlarida katta ahamiyatga ega.*

Kalit so'zlar: *kredit modul, ta'lim, texnologiya, o'qituvchi, mustaqil ta'lim.*

Fanni o'zlashtirishda qo'yilgan muammo va vazifalar bo'yicha ma'lum yyechimga kelish hamda uning optimal variantini tanlash uchun kerakli bo'lgan mustaqil fikrlash ko'nikmasi mustaqil ijodiy ishlash jarayonida shakllanadi va mustahkamlanib boradi. Yetuk kadr-o'qituvchi tayyorlashning asosiy omillaridan biri - bu ta'lim sifati va samaradorligini oshirishdir. O'qitishning zamonaviy usullari, shakl va vositalari, o'yin texnologiyalari, muammoli o'qitish, xususan, kursishi va mustaqil ishning noan'anaviy metodlari ta'lim sifati va samaradorligini oshirishda ham muhim o'rin egallaydi. Zamonaviy ta'lim jarayoni bu talabalarga faqat bilim berish, ularda fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, olingan bilimlardan foydalanish bo'yicha o'quv ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat bo'lmay, balki ularga mustaqil ravishda kerakli axborotlarni qidirib topish, o'zlashtirish shakllari, usullari, vositalarini o'rgatishdan iborat. Bakalavriat bosqichidagi talabalarda mustaqil bilimlarini zamon talabiga moslashtirib borish, ma'lumotlar oqimi ichidan kerakligini ajratib olish va ma'lumotlarni qayta ishlash, tahlil qilish qobiliyatlarini shakllantirish ularning keyingi bosqichdagi faoliyatlarini amalga oshirishda muhimahamiyat kasb etadi.

Talabaning mustaqil fikrlashi uning har qanday faoliyat jarayonida namoyon bo'ladi: masalalarni yechishda o'ziga xos metoddan foydalanish, ijodiy insholarni yozish, rasm darslarida turli ijodiy yondashuvli rasmlarni chizish, tajriba ishlarini bajarish, talab qilingan holatlarda turli buyumlarni yasash, labortaoriya jihozlarini yaratishda konstruktiv yondashuv va shu kabi barcha jarayonlar talabaning mustaqil fikrlashini talab qiladi va bu qobiliyatning qaydarajada rivojlanganini yaqqol ko'rsatadi.

Talablarga yuqori darajadagi bilimni o'quv auditoriyasidagi mashg'ulotlar to'liq bera olmaydi. Buni amalga oshirishda mustaqil o'quv faoliyati to'ldiruvchi rivojlantiruvchi vazifasini bajaradi.

Mustaqil ta'lim – olingan bilim, ko'nikma va malakalarni mustahkamlash,

qo‘shimcha ma‘lumot yoki materialni mustaqil o‘rganish maqsadidagi o‘quv shakli hisoblanadi.

Mustaqil faoliyat muayyan fandan o‘quv dasturida belgilangan hamda talaba tomonidan o‘zlashtirilishi lozim bo‘lgan bilim, ko‘nikma va malakalarni shakllantirishni amalga oshirishga xizmat qiladi, o‘qituvchi maslahati va tavsiyalari asosida auditoriya yoki auditoriyadan tashqarida bajariladi.

Fanning xususiyatidan kelib chiqib, mustaqil ish turlari bo‘yicha topshiriqlar ishlab chiqiladi.

Tajribalardan kelib chiqqan holda shartli ravishda kelib chiqib, mustaqil ishlarni quyidagi turlarga ajratish mumkin:

1. Yozma ravishda berilgan topshiriqlarni mustaqil bajarish: masala yechish jarayonidagi hisoblashlarni bajarish, dars davomida o‘tilgan formulalardan foydalanib ishchi formulani keltirib chiqarig, umumlashtiruvchi va takrorlanuvchi jadvallarni to‘ldirish, o‘tiladigan darsning texnologik haritalarni ishlab chiqish, laboratoriya, amaliy ishlar to‘g‘risida hisobotlar tuzish, turli organayzerlar asosida talabalar faoliyatini tashkil etish va boshqalar.

2. Grafik mustaqil topshiriqlarga quyidagilarni kiritish mumkin:

kattaliklarning bog‘liqligini ko‘rsatuvchi grafiklar chizmalarini chizish, turli loyihalarni tayyorlash, chizmachilik ishlarini eskizlashtirish, sxemalarini chizish, kesmalar va kesishmalarni tasvirlash (ayrim detal va tugunlarni chizib ko‘rsatish va hokazo), sxemalar, grafiklar, diagrammalarni tuzish, laboratoriya ishlarining kuzatish natijalarini tasvirlash va shunga o‘xshashvazifalarni o‘z ichiga oladi.

3. Amaliy harakterdagi mustaqil topshiriqlarga quyidagi vazifalarni kiritish mumkin: o‘qituvchining topshirig‘i asosida talabalar mustaqil ishni bajarish jarayonida laboratoriya ishi va fizikaviy eksperimentlar va demonstratsiyalar uchun fizikaviy asboblarni yasash, ta‘mirlash, andaza olish, ishlov berish, molekulalar va kristall panjaralar maketlarini tayyorlash, jihoz va asbob-uskunalarini ta‘mirlash, mahsulotga ishlov berish, hisoblash, yangi moslamalarni loyihalash, maket va modellar, namunalar tayyorlash kabi ishlarni amalga oshiradilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Shaykhova, G. I., Ermatov, N. J., & Abdullaeva, D. G. (2021). To the problem of fungal pathology in the hot climate in children and adults. *International Journal of Pharmaceutical Research and entitled*, 13(1), 2319-2322.

2. Allaeva, M. Z., Dzhanayev, G. Y., Khudoiberdiev, K. I., Mamadzhanova, M. A., & Mustanov, T. B. (2020). Influence of lesbochol dry extract on the current of experimental nervo-reflective gastric ultra. *European Journal of Molecular and Clinical Medicine*, 7(3), 2749-2753.

3. Аллаева, М. Ж., & Ачилов, Д. Д. (2018). ОЦЕНКА ХРОНИЧЕСКОЙ ТОКСИЧНОСТИ «ФИТОДИАБЕТОЛ». ТОМ VIII, 33.

4. Аллаева, М. Ж., Файзиева, З. Т., & Алиев, Х. У. (2008). Влияние мумиё

и гликоразулина на показатели крови. Практическая фитотерапия, (4), 12-15.

5. Равшанова, С. Э., & Юнусова, Х. М. (2019). Исследование в области разработки теста растворение таблеток "Аналфенон". Интернаука, (11), 29-31.

6. Ражапов, А. Ж. А. Ж., & Аллаева, М. Ж. (2022). УСИМЛИКЛАРИ АСОСИДА ОЛИНГАН ЯНГИ ЙИБМАНИНГ АНЕМИЯГА ТАЪСИРИНИ УРГАНИШ. Eurasian Journal of Academic Research, 2(6), 910-914.